

Från mars till juni 2023 fick ägare och uppfödare av chinese crested dog (CCD) svara på en av två digitala enkäter gällande rasens mentalitet, personlighet och temperament. Deltagarna fick svara på strax över 80 frågor och följdfrågor. För uppfödarna fanns en speciell uppfödarenkät där svaren grundades i uppfödarens samlade uppfattning om rasens mentalitet, temperament och personlighet baserat på egenuppfödda och ägda CCD. Totalt inkom svar från 44 uppfödare som tillsammans fött upp och ägt runt 1800 CCD. Privatpersoner fick fylla i "ägarenkäten" för varje CCD de ägt och totalt inkom svar för 363 individer. Uppfödarna fick även komplettera "uppfödarenkäten" med individer om dessa utmärkt sig på något speciellt sätt från deras samlade uppfattning av rasen.

Av dessa 363 individer var 194 tikar, varav 39 kasttrade, och 169 hanar, varav 89 kasttrade. Över hälften av hanarna var alltså kasttrade vilket gör att det är svårt att avgöra hur dessa kasttrade individer betett sig som fertila.

FÖRDELNING DELTAGANDE HANAR/TIKAR

■ Hanar intakta ■ Hanar kasttrade ■ Tikar intakta ■ Tikar kasttrade

Resultaten av Mentalenkäten har använts i arbetet med nya RAS.

Resultat

Socialitet

Deltagarna fick gradera från 0-10 hur bra de upplevde att CCD fungerade som sällskapshund, där 10 var "Utmärkt". Inom båda enkäterna svarade 87 % mellan 8-10, vilket tyder på att rasen uppfattas som en utomordentligt bra sällskapshund. I uppfödarenkäten svarade ingen lägre än grad 7 och i ägarenkäten var det enbart tre individer på grad 2, två individer på grad 3, fem individer på grad 4, nio individer på grad 5 och åtta individer på grad 6, av totalt 363 individer .

Intresse för människan eller det hon bär?

I enkäten ställdes även frågor kring hur intresserad rasen var av människor, andra djur och hundar. Närmare 80 % av hundarna upplevdes som måttligt till väldigt intresserade av människor. Anledningen till brist på intresse tolkades, i fallande ordning, framför allt till ointresse, att de vill hälsa på sina egna villkor, osäkerhet eller reserverat beteende.

Rasen upplevdes som ganska intresserad av andra hundar, och enbart ca 20 % uppfattades som ointresserade beroende på att de ville hälsa på sina egna villkor, var ointresserade eller var osäkra. Gällande intresse

Att få mysa, kela och vara nära sin familj, en klar favorit enligt enkätundersökningen.

för andra djur svarade 100 % av uppfödarna att rasen var måttligt till mycket intresserad. Inom ägarenkäten ansåg ca 20 % att hundarna var rätt ointresserade av andra djur vilket majoriteten härledde till ointresse.

Ljud och miljö

Enbart ca 5 % upplevde rasen som känslig för plötsliga höga ljud och majoriteten av ägarna och uppfödarna upplevde rasen som bekväm med miljöombyten. Vid stimmiga

miljöer med mycket ljud och rörelse uppfattades CCD som stabil, ca en fjärdedel påverkades mer eller mindre.

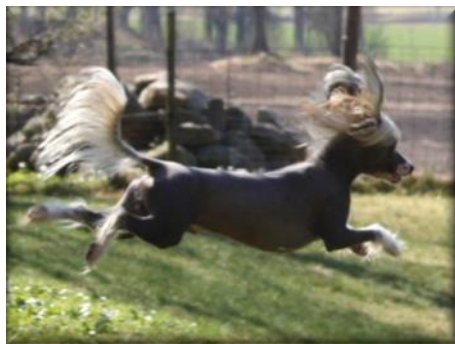
Rasen upplevs kunna stressa upp sig till viss grad men där skiljer det sig mellan vad uppfödarkåren och ägarna upplever är den utlösande faktorn. Uppfödarna ser stress i samband med att hundarna har förväntan och blir upprymda. Viss del av ägarna däremot tolkar att stress utlöses av nervositet eller rädsla men också av hög energi.

Gladje

Närmare 90 % upplever rasen som gladlynt. Framför allt visar rasen gladje när den får

springa fritt, vara med ägare och folk den känner, gå på promenad i fint väder, får äta godis och får använda nosen. Sådant rasen verkar mindre glad i är att leka med okända hundar, åka bil, vara med folk i allmänhet och gå promenader i dåligt väder.

Det fanns även en fråga om deltagarna ville lägga till något mer scenario där rasen visar gladje. Övervägande var svaren att CCD älskar när personer i hushållet kommer hem från att ha varit borta, att få mysa, kela och vara nära sin familj samt sträcka ut sig i varmt vackert väder.

Springa fritt är en favorit

Ilkska

Inom den tiogradiga skalan ställdes frågan om rasen, generellt sett, upplevdes som aggressiv. Ca 80 % svarade inom skalan 0-2 och hela 95 % svarade inom 0-5, vilket tyder på att aggressivitet inom rasen är väldigt ovanligt. Ilkska mot människor visade sig lika ovanlig som den generella, nämnt ovan, och rasen visar nästintill ingen aggressivitet mot andra hundar, dock något mer hanar emellan, och än mindre mot andra djur.

Om individer inom rasen visade aggressivitet var de fyra vanligaste tolkningarna att det berodde på osäkerhet, rädsla, vakt eller

för att de velat vara ifred eller för att "säga ifrån". Om ilska riktades mot andra tikar eller hanar troddes det vanligtvis bero på hormoner eller resursförsvår.

Rädsla

Enligt enkätsvaren så upplevdes majoriteten som orädda, över 70 % svarade mellan 0-3 på den tiogradiga skalan. Uppfödarnas samlade generella bild av rasen visade på en något mer orädd hund än de individuella svaren. Uppfattningen av när hundarna visade rädsla var framför allt kring okända människor, vid höga plötsliga ljud och i specifika situationer.

Att skälla kan vara ett sätt att hantera en situation som hunden inte känner sig bekväm med

De vanligaste beteendena som hundarna uppvisade vid rädsla, enligt enkätsvaren, var; darrar/skakar, skäller, vill gömma sig, gör utfall eller morrar mot annan hund, visar med hela kroppen (slickar sig om munnen, svansen mellan benen, öronen bakåt, sänker huvudet, vänder sig bort, kryper ihop).

Enkätsvaren mellan uppfödarna och ägarna skiljde sig mest rörande beteendet "Utfall mot annan hund". Det beteendet toppades ägarsvaren, men enbart en uppfödare hade

tagit upp det som en reaktion av rädsla. Mest samstämmiga, ur båda enkäterna, var svaren att hundarna skakade/darrade eller skällde som tecken på rädsla.

Enligt enkätsvaren, för de hundar som uppvisat rädsla, hade rädsloreaktionerna kunnat skönjas redan när hundarna var valpar eller när de gått igenom könsmognaden. I vissa fall hade beteendet uppstått efter en eller flera specifika situationer.

Dock verkar det som att rasen efter skrämmande händelser inte har tendens till kvarvarande rädslor. Majoriteten svarade att deras hundar kunnat släppa händelsen direkt eller efter viss tid. En stor andel svarade också att deras hundar aldrig blivit så rädda till att börja med. Vid liknande händelser efter det hade en majoritet av hundarna inte reagerat alls eller reagerat, men inte lika mycket som vid första händelsen.

Personlighetsdrag

I enkäten ställdes 30 frågor om rasens personlighetsdrag. På den tiogradiga skalan var "0" samma som "inte alls" och "10" samma som "mycket". Enligt enkätsvaren var den samlade uppfattningen av rasen en

Kinesen beskrivs ofta som att den ser vår själ.

mycket intelligent, självständig, rätt modig, problemlösande hund som kan vända sig till sin ägare för viss hjälp. Rasen upplevs av majoriteten som samarbetsvillig, lättlärd, rätt lugn men än dock energisk. Uppfattningen är också att den är lyhörd, men envis, och mycket uthållig med självbevaringsdrift.

Talande blickar, roliga miner och en känsla för drama är en del av kinesens väsen

Enligt enkätsvaren framstår rasen som en liten clown. Den uppfattas som rätt lekfull, något dramatisk och teatralisk, ganska "pratglad", kan le och grimasera och vill gärna ha uppmärksamhet.

CCD visar nära på ingen dominans mot människor och hamnar neutralt i undergivenhet. Mot andra hundar hamnar rasen mitt i skalan gällande både dominans och undergivenhet. Rasen framstår som mycket anpassningsbar och lätthanterad.

Rasen upplevs inte som speciellt skällig, men däremot skiljde sig svaren i ägarenkäten mot uppfödarnas svar. Majoriteten i ägarenkäten upplevde inte alls rasen som skällig, medan ungefär hälften av uppfödarna upplevde rasen som skallbenägen.

En övervägande majoritet upplever rasen

som oerhört snäll, väldigt tillgiven, som en hund som gärna vill vara nära och som visar känslor. På den tiogradiga skalan topades dessa frågor med flest "10:or".

På frågan "Anser du att CCD har drag som gör den mer än "bara" en hund?" svarade ca 75 % "Ja". Vanligast återkommande svaren på vad det var som gjorde rasen till mer än "bara" en hund var:

Väsen, stora/speciella personligheter, clowner, blandning mellan katt/apa/hund, mer vän/familjemedlem än hund, intelligenta/ligger steget före/problemlösare, mänskliga, humoristiska, visar och tolkar känslor samt ser ens själ.

Vardagsproblem

De flesta deltagarna i enkäten ansåg att rasen inte har något beteende som skapar problem i vardagen. Om deltagarna svarat "Ja" på frågan om de ansåg att CCD skapade ett vardagsproblem tog det sig framför allt i uttryck genom svåra hundmöten, larmande/skall i hem eller på gård vid visuell eller ljudligt stimuli, separationsångest, möten med okända människor och markering inomhus.

Chinese crested dogs känslomässiga band till människan

Enkäten avslutades med två frågor: "Upplever du att din CCD känner av hur du mår" och "Tror du att ditt mående påverkar hur din CCD betar sig?" Det samstämmiga resultatet i både ägarenkäten och uppfödarenkäten visade tydligt på att de flesta tror att deras CCD både känner av deras mående och att det påverkar hur de betar sig.

Analys och sammanfattning

Rasen hyllas av många som en fantastisk

hund med en speciell personlighet som går rakt in i hjärtat. De flesta har en så stark anknytning till rasen att de inte kan tänka sig ett liv utan den eller att de upplevt rasens unika särdrag så tilltalande, i jämförelse med andra raser de haft, att de blivit helt "sålda" på rasen.

Svåra att inte älska...

Enligt studier är det skillnad på separationsångest och hundar som har ensamhetsproblem.

Separationsångesten är relaterad direkt till att en specifik individ separeras från hunden, medan en hund med ensamhetsproblem uppvisar separationsbeteende oavsett av vem den lämnas eller var. Rasen upplevs som självständig och lättlärd, men mycket familjekär, så att den skulle drabbas av separationsångest snarare än ensamhetsproblem låter troligt. Anledningen till separationsångest är ofta att hunden är överdrivet fäst vid en specifik individ, oftast ägaren, och att den inte tränats tillräckligt på att vara separerad från den personen.

Markering inomhus är inget rasspecifikt problem utan är utbredd bland många småhundsraser och hanhundar som revir-

markerar. Varför just mindre raser upplevs som svårare att få helt rumsrena finns det en mängd med teorier bakom. I jämförelse med en stor hund sker "olyckan" ofta snabbare och mer diskret, kanske märker man inte ens att det blivit en pöl. Små hundar har lättare för att frysa än stora hundar vilket gör att de inte gärna vill vara ute då det är dåligt väder/kallt/blåsigt. Om det sker en olycka så är det inte fullt så "mycket" att städa undan efter en liten hund vilket gör att vissa hundägare tar det "lättare" än om det varit från en stor hund. Hänsyn bör också tas till att den hårlösa varianten känner obehag vid kyla/blåst/regn och att det vid valpstadiet kan vara svårt att hinna förse valpen med rätt skydd innan olyckan varit framme.

Enkäten visade att uppfödarna upplevde rasen som något mer skallbenägen än ägarna. En förklaring till detta skulle kunna vara att uppfödarna vanligtvis håller flera hundar tillsammans vilket ofta leder till ett flockbeteende. Många gånger drar de i gång varandra och en hund som i vanliga fall inte har lätt till skall hakar gärna på. I rasens historia framgår det att de använts som bland annat vakthundar vilket kan vara en förklaring till en instinkt att larma på visuellt eller ljudligt stimuli. Enligt ägarenkäten är rasen dock inte alls skallbenägen vilket kanske kan bero på fostran och att beteendet inte förstärks genom andra flockmedlemmar.

Problematiska hundmöten är något som tas upp vilket kan ha sin grund i många orsaker, rädsla, frustration, hormoner, smärta, revirmarkering, aggressivitet, bristande träning, o.s.v. Problem vid hundmöten är dock det vanligaste problemet för hundägare oavsett ras. Flertalet nämnde i enkäten att det bara är problem om hun-

den är kopplad, men inte när den är lös. Rasen anses inte som reaktiv på andra hundar i den tidigare delen av enkäten och den generella uppfattningen är att CCD är mycket familjekär i sin egen ras, t.ex. kan ett stort antal hundar, även okända, umgås utan att det blir gruff.

Rasen framstår som otroligt familjekär som tycker om att vara med och att vara nära sin familj. Rasen verkar vara måttligt intresserad av okända människor vilket av de flesta tolkades som ointresse eller att de ville hälsa på sina egna villkor. Hos vissa tolkades det som osäkerhet eller reserverat beteende och i de fall där hundarna uppvisat rädsla hade det observerats redan när hunden var valp eller i könsmognaden. Där kan hundarnas beteende ha en viss genetisk komponent, i samband med socialisering och miljöfaktorer. Rasen visar dock nära på obefintlig aggressiv reaktion mot okända människor, samt ingen dominans.

Det är oklart varför vissa hundar utvecklar ljudrädsla, och andra inte, men det finns forskning som visar att t.ex. tidig exponering kan vara en bidragande orsak. Genetiska orsaker, men även ålder och hormoner kan spela in. Rasen upplevs av de flesta som mycket ljudfast, dock framgår det att de få individer som reagerar på höga plötsliga ljud visar detta genom rädslobeteende.

”Det går inte att särskilja, ibland är det arvet som talar mest och ibland är det miljön, det vill säga rädslan är inlärd, men både arv och miljö samverkar hela tiden. Rädslor kan aldrig enbart vara ärftliga, de måste vara en kombination av arv och miljö, eller enbart vara miljöberoende. Det är ju helt enkelt inte möjligt att en hund kan gå omkring och vara rädd för t ex skott om den aldrig hört några.”

/Ingrid Tapper ”Rädda hundar- Är alla rädslor samma sak?”

Generellt sett framstår chinese crested dog som en utomordentligt snäll sällskaps-hund som är intelligent, självständig, lätt-samt och som också har ett otroligt stort hjärta för sin familj. Den samlade bilden av enkätsvaren visar på en ras som är ganska intresserad av människor, andra djur och hundar, har mycket låg aggressivitet, är mycket gladlynt och ljudsäker, orädd och med massor av personlighet.

/Elin Gunnarsson, Avelskommittén

Mentalenkäten kan läsas/nedladdas på vår hemsida under Avel och hälsa samt under Klubben: Viktiga dokument.

Källor:

Rädda hundar- Är alla rädslor samma sak?

<https://www.skk.se/globalassets/dokument/uppfodning/hss/radda-hundar.pdf>

Separationsångest och ljudrädsla.

https://stud.epsilon.slu.se/16325/3sulonen_c_201211.pdf

Utåtagerande beteende vid hundmöten.

https://stud.epsilon.slu.se/17159/1/Brodd_Olknuts_A_210819.pdf